

Рк Ш6(2=Ук)
Ш67

БОЖЕСТВЕННА
КОМЕДИЯ

КОРОТКИЙ ПАСПОРТ КНИГИ

+

A 514422

Ш-67

Шифр

РК Ш6(2-У)

Инв. №

2625136

Автор

Шкурний, Гео.

Назва

Божественная

Комедия.

Місце, рік видання

Х. К. 1931.

Кіл-ть стор.

62, [2] с.

-//- окр. листів

-//- ілюстрацій

-//- карт

-//- схем

Том

частина

вип.

Конвюлот

Примітка:

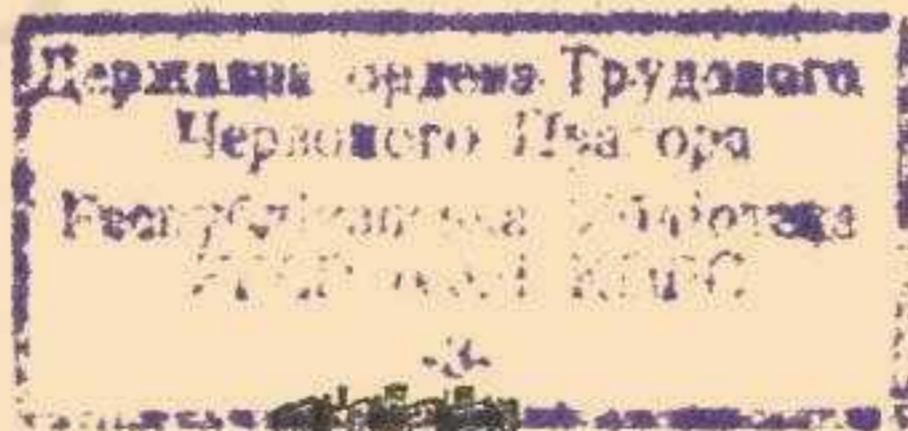
8.07.2008,

Шолд -

ГЕО ШКУРУШІЙ

**БОЖЕСТВЕННА
КОМЕДІЯ**

ПАМФЛЕТИ

ЛІТЕРАТУРА І МИСТЕЦТВО
ХАРКІВ   **1931**   **КИЇВ**

Бібліографічний опис цього видання
зміщено в „Літопису Українського
Друку. Наотковому репертуарі”
та інших працях Української
Наукової Палати.

**БОЖЕСТВЕННА
КОМЕДІЯ**

elib.prlu.org

ВОЖЕСТВЕННА КОМЕДІЯ

1

Котиться вогнище обрієм,
нудний нести тягар йому,—
зусиллями напружившись хоробрими,
спеку вишить блиском згару.

Літньою дниною вилізши,
важку ганьбу голів дурних
проміннями гарячими повилиже
сонце, шкулить спини вірних.

Вулиці смушками курева
ущент покрив димар висот.
Задушливі помешкання куркулило
тлумом ринків сите скнарство.

Змучивши працею вилиці,
густий мотив бере труба.
Обідньою перервою запилиться,
знову глотку чистить треба.

Кинути б всесвіту лужені
в огнях печей долонь пісні,
димучими заводами розсмужена,
вкриє сажа неба скроні.

Армію викличуть янголи
з фортець церков хрестом гатить.
Єпископи патлатими фалангами
випнуть цельки, поки стомить.

Хмарами янголи захищені,—
з гудків тремтить святий синкліт.
Пикатими соборами рибтовані,
чують грізний фабрик виклик.

Арміям,— постріли відповідь!..
Дзвіниць церков здобуть верхи!..
Знесиленим порожніми молитвами
вірним дайте книгу в руки.

Виріжте вудлице кожному,
несе нехай ріці плавбу!..
Природою засвідчені безбожники
замість церкви вудять рибу.

В жаровні сонця підсмажившись круто,
забажається холодних протягів,
бубликом од спеки скрутишся
після контор, заводів і паротягів.

Багатьох,
щоб крижаним океаном не марили,
пляшками пива вікно бере,
затишок пивниць і кав'ярень,
роздигаючи їх уздовж і впоперек.

Недавно ще люди бачили,
як під церквою, богом замучений,
плакав голий.
Декому треба грішки необачні
зализувать алькоголем.

А нам — здоровим, ікластим, ногатим
не наслідувать тонкошкірих.

Не буде ніколи наша нога там,
краще поля й ліси вимірювать.

Виріжіть вудлище, сказали ми,
спеку понесем ріці й березі!..
І от, перенесені вокзалами,
сидимо під кущами на березі.

Спіймали рибину,
потім по другій.
Поруч жевріє багаття жар.
Хочеш, не хочеш, юшку вариш.
Я,
ви знаєте мою риму,
і цей товариш,
друг мій,
кочегар.

Паротягам одгодувавши вугіллям черево...
Та ба,
роботи змальовувати не берусь ці!..
Витягло з паротягових печер його,
гуляє в місячній відпустці...

Сидимо. Розмов сукається довга нитка.
Голі ноги встромили в воду.
А сонце лавою променів витіка,
Хоче знищити всяку прохолоду.

Він говорить,
що мріє стати колись машиністом,
щоб паротягам накручувать регулятор.
А я хотів би машин стогін
встромити віршем під ребра патерам.

Забув про поплавець в плесі,
ввижається мрія тиха йому,
як він возитиме експреси,
а я в них їхатиму.

Наших бажань гонористих
наслідки майже однакові.
Ну й сміхун!..
Починаємо їсти
риб'ячо-ракову
юху.

Приятель, спинивши жорна щелепів,
з річки замість риби витяг камінь.
Наївшись,
лягаємо під кущів шепіт.
Солов'ї горлянками ліс витьохкали.

Голічерева вивалились у травах,
спимо безвинними купавами.
Тим часом небо визвірилось хмарами,
нас не дошкуливши сонцем.

Блискавки гострими вдарами
пронизали небесних лон цемент.

Зачмихало небо громами,
хоче землі обличчя вмити.
Подірявило порожнечу золотими рогами,
силкуючись трохи дощу вичавити.

Різало скиби хмар ножами гострими,
гуркотіло, ревло, кашляло
звуками гарматних пострілів,
аж в повітрі смалятиною запахло.

Дивимось,
одяг горить!..
В'ється дим осьь.
Вітер.
Дош з гори.

Не вистачає тут і мого пера...
Страх здушив шию.
Ну, думаємо, вмирати пора,
навіть жінці штанів не лишивши!

Дивимось униз,—
під ногами тріпоче хмар уже стяг,
чорним килимом виглядає ліс...
Просто святе вшестя!

У вухах лунає вітру дзвін,
летимо
до богів на бенкет.
Куди ракетам!
Кулями вкручуємось у височінь.

З ким не траплялось таких пригод?!.
Бачиш дійсність, рухом напоєну,
а справді
кличе на роботу завод,
і ти борюкаєшся з героєм сну.

Чого лише не присниться людям!
Всяка дивовина вештається
в мутнім свічаді:
то крутиш млина пикатим будням,
то літаєш в рожевім чаді.

Граєш, наприклад, у карти з Дантом, —
довідка —
є такий поет в енциклопедії, —
кажеш йому:
— Будь ласка, здайте,
шановний авторе Божественної Комедії!

Нічого!..

Грає собі, хоч помер давно,
наче жива людина, входить в газард...
Сердиться. Ляпає об стіл немилосердно,
не шкодуючи рук і карт.

Розмовляєм.

«У нас у Києві, а в нас у Римі!»
Брешемо ловко, плетем теревені.
— Чи вдосконалено в пеклі машини?..
— Який урожай у Равенні?

Не забули в грі за поетичний хист.

Сперечаємось.

Перегромихає грім хай!

Весела компанія!

Республіканець і монархіст,—
жива людина й уяви примха!..

Ніхто не дурається мого товариства,—
хібащо сучасний естет-дегенерат.

Щож, і на мене за років триста
теж відшукається аматор-меценат.

Я його бачу, цю дивну людину,
цю дружню постать нових склепінь,
мою найостанню живу риму,
мою ще ненароджену тіль...

Задумливий погляд, ходить пішки;
на лівій нозі розлізся черевик,
бурчить у шлункові, деклямує вірші,
добре серце, найблагородніший чоловік.

Яке задоволення!

Моя книжка у нього в кешені...
Втіха смерчем роздмухує зомлілий мій прах
Вогнем і водою віків палені,
знайомі літери на коричневих сторінках.

Легше двадцять разів у рай злітати,
як уявити людину соціалізму.

Яка вона?

Читатиме вірші, надхненням патлаті?

Чи ракетами возитиме з Марсу руду залізну?..

Нічого не знаємо ми з вами, Данте!

Жодною уявою не добереш їх!

І ви,

як автор прогризених фоліантів,

і я,

як улюбленець років прїйдешніх.

Вічність не опера. Не розсунете штор її.

Не порушите суворого розпорядку.

Працюючи на сьогодні, не думайте про
історію,

не лізьте у вічність поперед батька!..

Сучасність за минуле й за майбутнє ближча,
хай пропече нас роботи жаром,
тоді ми станемо набагато вищі
всяких дрібних бажань і марінь.

Далі
вкручуємось
в підсмаленім наряді.
Повз минають комет хвости,
обпалюють подих сузір'я ядер,
блукаючи без мети.

Довго
летіли так,
взявшись за руки,
щоб не було боягузно.
Найдосконаліший не здогнав би літак.
Коли раптом ноги в болото вгрузли.

Навколо поле.
Замість лотосів українська верба.
Випискує зелено трав щетина.
Над калюжами осоки вікова журба,
наче рідна наша Полтавщина.

Краєвиди пензлями маєстрів написані.
І там,
де найбільший калюж водограй,
стоїть деревина, напис на ній:—
Рай.

Христиться на возі якийсь куркуль,
трохи не звихнувши руку...
Шляхів ніяких!
Чисто тобі рай!..
Хоч лягай в грязюку

помирай.

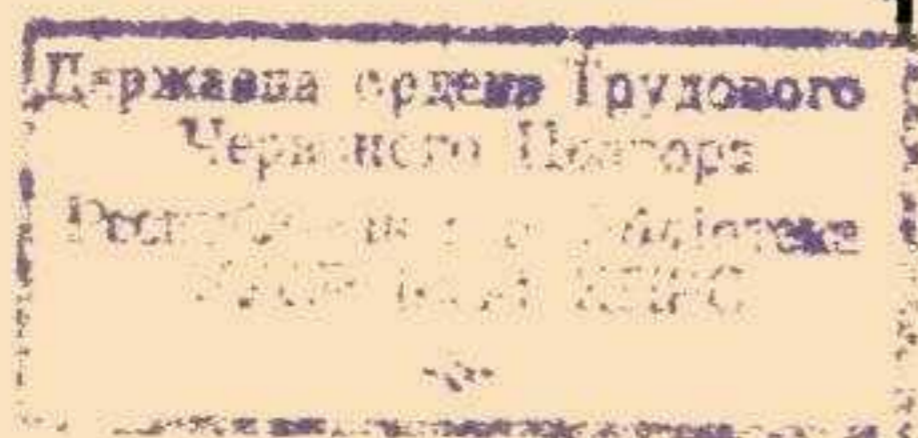
Усе крилате.
Навіть свині мають білі крильця.
Пасуться.
Картоплю в городах риють кирпаті.
Звідки ж в раю гниль ця?..

На землі попи всім казали інше...
Правда, десь лунає дзвін ще.
А гурій ніяких!..
Просто моріжок,
на ньому з гладкою бабою шинок.

Попам замість грошей тепер буде кість
Хіба такий мусив би бути рай?!

Божественна комедія—2

17

А це, в небутті збудившись,
болот і полів простягся край.

А там,
де тополі
гострі верхи виструнчили,
канцеляристи чорнявим Олям
розмалинюють
мандолін струнчики.

Розгнівались ми,—
зуби вичавили на вуста кров,
перед такими дивами
небесних установ.

Зайшли в одну.
Ніхто не звертає уваги.
Минулись у нас звичаї тепер ці.
Знітившись од чекання, втоми і спраги,
в чергах за папірцями стоять мерді.

Не канцеляристи, а небожителі!..
Кожний ледарства позіхами роздирає рот.
Богбух
янголяткові-друкарниці віжить трелі,
помзав
у носі колупає,
от!

Багато небожителів жертвам запаморочені.
Гасла плякатів напружують ристь:—
«Ми за восьмигодинний неробочий день!»
«Хто не лінується, той не їсть!»

Летять метеликами лакузи
на вогонь очей тих, хто сидить вище.
Здобуває грошенята хатнім музам
порожнє голови горище.

Вимагаючи великої зарплати,
сидять жабами
бюрократ на бюрократі.
Підлизам і лакузам найбільше прибутків
і пошани.

У шклянці води теж бурі є.
За розтрати і чвари білоперим янголам,
як це не обурює,
підвищують службові ранги.

До канцсвятителів підходь мухою, чуло.
Бачиш?
Якийсь дивак з осячими вухами
промокальною чистить рушниці дуло.

— Де ж ваше начальство?!.
Гувнули ми.

Службовець, виявивши усе печалі єство,
прошепотів вустами заснулим:

— Хіба нам
за вищих промислами стежить?..
Минає час їм у мандрах ловко...

Пробачте, у мене нежить!..
Боги завжди у командировках.

Ми здвигнули плечима
і сердитими бомбами в гай вилетіли.
Тут місцеві поети втирали піт з тіла,
виспренім одам римуючи рими.

Кухликами пиво п'ють,
коло кожного повії три.
Залиті неробства зливою,
мильні бульбашки слів пускають в повітрі.

Подивились ми на це кодро ледаче
і пішли шукати богів на дачах.

На наше щастя всі боги в зборі.
Всі до одного тут.
Лежать під дубами,
вихваляються хором,
мереживо спліток плетуть,
перетираючи знайомих гнилим зубами.

Друг мій кочегар
Саваофа ліктем у бік:
— Чого, почваро,
з роботи втік?..
Довго ще вірним бити чолом,
світу межею поза цією?!
На землі град.

Всі лани вилочило!
Хто тут керує небесною каналізацією?!

Злякались боги, аж спрага замучила.
Од поту липне до волоса волос.
Янгол крилом втирає кожному з чола,
скандуючи ніжно по-грецькому періоди...
І раптом скрикнув Єгова вголос:
— Принеси води!..

Стрімголов рушили воїни,
богам води бокал несуть.
Розбризкали, стараннями роздвоєні,—
лячно в зливі зорі гаснуть.

Вкручуються в блакить
услесливими гадами...
Богам догодити...
Хіба хочеш?
...Треба!..
Захекались,

працюючи крилатими бригадами,
пір'ям вкрили килим неба.

— Не прикидайтесь безвинними,

О, боги!

Знаю штучки ці я!

Облиште

викрути вбогі:

перед вами —

робітничо-письменницька інспекція!..

Нарешті второпали,

що це не жарти,

швиденько здмухнули лінощі в марево.

Вклоняються,

пропонують пограти в карти,

запрошують випити міцних нектарів.

— Бачили ми ваших порядків плутощі,

лінійю канцелярій рай помазаний!..

Покажіть домен вогні, плуг, тощо...

Де ваша виробнича база?..

— Миттю все буде зроблено, вельмиша-

новні!..

Ластівками запурхали нероби запеклі.

— Візники у нас тут зорганізовані.

Виробнича база знаходиться в пеклі!

— Вельмишановні, кочегаре й поете,
сідайте в цю громовержцеву карету!..

Янголи марш урочистий заграли на гітарі,
і ми провалились в тартарари...

Бажань і прагнень нероб
не займай!

Їхнє щастя—наш гроб.
Наше пекло—їм рай.

У сліпих завулках сучасного
тягнеться хвіст за нами важкий—
релігія,
туподумство
і власність,
що заважає вперед іти.

Нас ще втішає спадщини дар,
а ми вирушаєм в руйнадський рейд.
Минулому в лоб впинаєм удар,
а нас ще обліплює звичок мед.

Зчищуєм з себе віків нагар,
ламаєм собі хребет.
В мені самому пекло і рай:

чую в ногах тягар,
бачу на століття вперед.

Але, щоб здобуть перемогу,
серцем
заткни прорив,
рви перепони старого,
горою руш
на розпач зневір!

Яка іронія!
Звалились прямо в «Енеїду»
на стонадцяту сторінку,
немов спросоння.

Димно горять
середньовічної уяви ватри,—
жодних удосконалень,—
безносі тіні оперового театру,
кошмари
міщанських спалень.

Блукають по пеклу
різних біблій, талмудів і скрижалів
літературні персонажі,
брянчить бутафорія
сковородок, рогів та вил,
провінціяльним режисером
метушиться
навіть невідкований Велзевул.

Чули вже, чули,
читали про це й бачили!
В кожній церкві стін плякатами
пишається рогате бидло.
Хвостатим потворам
дзьобами качачими
навіть дітей лякати
набридло.

Нам,
— загартованим жаром груб,
гра
— використовувать пекельні аксесуари.
Дим
— в полоні дымогарних труб,
окріп
— в казанах-самоварах.

Мозки навіщо трудити марно,
вигадуючи жахи рогаті!..
Чим не пекло
кожна звичайна ливарня?
А їх багато!..

Вимучила людей жару задуха,
димуча сірка повипікала легені.
Грюками мордують вуха
ритми машин скажені.

Чуєш?

Це молот у рейку впинає удар.

Он —

в крицю зубами вгрузається циркулярка.

Ось —

булькає розтоплена залізна руда.

Це —

жужелі впала потворна арка.

Куди там з пеклами:

Дант, Котляревський, Гомер!..

За що вас хвалять?

А чи уявляли ви колинебудь,

як тепер

готують

у казанах асфальт!..

Що там жаровні лизати з поглядом мурич,
або воду в решеті носити з ранку до ранку.

А ви уявили б, як з доменної рури
можна висмоктать чавунну болванку?..

Клясики колупались в уяві,

сидячи вдома.

Димами,

що простяглися з краю до краю,

загравою розпечених домен

Дантові банк зриваю!..

Тепер з вітерцем під землю одвезе
кліть,
не треба питання про чудесні сили
ставити руба.

Не встигне подиху проковтнути мить,
і вже гризе
вугілля
машина врубова.

Щоб не лякати народ фантазій примарами,
краще у рудні спуститись вам би,
де світить підземним коритарам
тьмянний вогник шахтарської лампи.

В глибоких штреках довбає кайло,
антрацит виблискує
смуглявим романтиком.
Невпинним стуком здіймає лом
пилюги чорної туман там.

Рудня зростає вся,
вгризаючись у пуп землі.
Крицевою волею в ній посуваються
люди з чорними плямами на лиці,

за всіх героїв сміліші!
Може знищити враз їх,

огроми на груди зваливши,
вибух грімливих газів.

А нагорі
димарів карé
ріже височінь ножами,
казанів парою повітря рве,
б'ючи в небес браму.

Видобуту з надр руду,
в молоко розтоплену,
не руш.
Не збагнути бесемерів лють,
що дивують чудами крицевих груш.

Над заводами гудків звис крик,—
робітничих рук пора ця.
Небо визоріли іскри,
де пожежею палає праця.

Що Везувієві лави!
Розум стис природу пресом.
Ріжуть в океанах хвилі пароплави.
В суходолі гуркотять експреси.

Кров'ю
налялися вени,
м'язами

напружились руки.
Хіба нам боятись теревенів
про пекла муки?..

Нам косу фантазій намантачувать
немає жодної рації.
Всяка фантазія здається дитячою
перед високими труднощами праці.

В голові,—
тут,
і в серці,—
тут,
тремтить сучасністю кожний нерв.
Тіло трусить поїздів розгон,
у вухах гуде аероплянів рев.
Помру.
І стіну крематорію здригатиме
революції землетрус.

Читачу, шапку скинь тверезою рукою
і замислись над долею кожного таланту!..
Під цією немармуровою плитою
лежить тіло фльорентійця Данта.

Три дні й три ночі ми грали з ним в карти,
померлий, здається, був трошки митець,
змагання серйозне було, без жартів,
і все, чим пишався, програв мені мрець.

Страшними розмовами ми розважались
під ляпання карт і крейди скрип.
Вхопила мене за серце жалість,
коли мій партнер од старань захрип.

Він був мандрівник зажурений, —
спускався в пекло і в рай літав.
Проходжався поруч з Велзевуловим джурою
під скажену фугу літавр.

Признаюсь. Моя провина. Краска зійшла з
лиця.

Зникла тінь мандрівника сміливого.
Я не попередив, що під вікном була заліз-
ниця,—
гудок паротяга убив його.

Читачу, тверезо погодься зі мною:
жоден середньовічний талант
паротягового не витримає гобою,
як не витримав його Дант.

Хто в герці буде нам за секунданта?!.
Ось,—осучаснені терцини Данта.

Ми загартовані жаром груб,—
нас не стурбує
крицева почвара,
гудки лише будять всіх од сну.

Реальні, як цвях, пекельні примари:—
огонь горить під казанами,
а в казанах вирує пара.

Куємо волю молотів громами
і кроквами підносимо нову споруду,
ми плян життя накреслюєм димами.

Страшнішого немає суду,
як суд обурення,
зневаги,
гніву,—
суд організованого люду.

Страшнішого немає співу,
як спів мільйонів,

де червоний стяг,
спів—
під стрілянини зливу.

І справедливості найбільше в тих серцях,
що б'ються мужньо
на заводах
і на риштованні склепінь,
в серцях,
що в руднях,
що кораблі проводять по морях.

І очі бачать прагнень височінь,
ті гострі очі
з плямами втоми,
ті очі,
що пече в них синь.

Я не прикрашений пучками квітів і соломи,
не вигаданий ідол
деспотів шалених,—
я той,
хто нищить храми й споруджає домни.

Я робітник,
подавач благ щоденних,

всеєдиний,
я — господар вселенної.

Але я справжній,
без святині,
живий,
налятий м'язами і кров'ю, —
в соборах не пишаються мої гордині.

Святих тупому безголов'ю
я протиставлю праці ясність,
науки мудрість я висловлюю.

Мій ключ вкриває галас міст,
і суд страшний іде
в цей мент,
що старанно руйнує власність.

Потім кладу,
кладаємо цемент,
що зв'язує з фундаментом цеглину, —
державам змінюєм
лице вщент.

Засмолене
бантиння
в'яже палі, —
росте будинок.

І праці труднощі пекельні валить
геройство, творчість, насолода,
спляновані у вічність далі.

Ми здійснюєм мету народів,
що сльози ллють
у східній водограй,
де в райдугах ввижається свобода.

Оману здирств,
брехню блаженств
винищуємо вкрай,
і, розпаливши високо свідомости сузір'я,
ми свій будуєм рай.

Згорить омана на вогні зневіри,
і в рай брехні не донесете
засмалене димами неба пір'я.

Ану, боги!
Із тронів уяви, гетьте!
Годі німбом сліпити очі:
перед вами не Вертер і навіть не Гете!..

Я вкраїнський робочий,
світові підійняти голову
домкратом соціалізму хочу!..

Червоний стяг над морями й суходолами!..

РЕАБІЛІТАЦІЯ Т. Г. ШЕВЧЕНКА

Людських досягнень
вище,
з оздоблених
свинарнями
хуторів,
з приміщень,
устаткованих м'якою меблею,
пре
каша гречана
з міщанських голів
з одвислими
салом ребрами...

З уквітчаних
бездарністю «Просвіт»,
з культури,
що заплуталась
в рушниках,

вийшов Ваш,
Тарасе Григоровичу,
пласивий портрет
у широкий світ
на сміх
і на жах!..

Аматора
вишиваних сорочок
і картопляного лущиння
дуже просто
і дуже сумлінно
засоплили
Вашу постать.

Трохи
не з лямпадкою аж!
Хіба
Ви
геніяльний поет?
Ви — ікона
в накрохмалених рушниках!
Або
з власного твору
персонаж.

Заслинений,
заплаканий

дідуган,
у вишиваній краватці,
у шапці сивій,
з матнею в штанях,
в чоботях,
помащених дьогтем,
пліснею
смердить
од Вас,
що можна
здохнуть!..

А хіба
Ви
такий,
Тарасе Григоровичу?
Огідно
Вам,
мабуть,
і в землі!..

І тепер
од хуторянської
трьохпільної корóсти
хочу
очистити
Вашу
постать.

Европеєць
з ніг до голови,
улюбленець
ґранд-дам
і панночок—

Ви
часто нехтували
аристократичних
пристойностей
відплатою
і на Хрещатику
розмовляли
з дівчатами.

Дотепний богемець,
передовик,
член
товариства «Мочиморд»—
Ви тепер
були б опудалом,
як і ми,
для всіх
просвітянських орд!..

Осяяно
і схвильовано
схилилися
Ви

перед
першою машиною,
перед
надлюдським
напруженням
двигуна.
Вітер шумів
Вам
Україною,
в очах мерехтіли
майбутнього чудеса.

Вашої думки
вибуховий
матеріал
перетворюється
в гримучі слова,
що таврували
царських
льокаїв
посіпак
і самого царя.

Халуїства
і яничарства
вусатого міщанина
не любить

Ваша
і моя
Україна!..

Стою кирпатий
і мужній,
як Ви,
спиною спершись
на Вас
і на історію,
і проти
іконописців
і дурнів
глушно
скеровую
свою ораторію.

МІРКУВАННЯ ГЕО ШКУРУПІЯ ПРО КРИМСЬКІ ГОРИ Й ВІЧНІСТЬ

Мих. Семенков

Ми, лицарі
                                швидкості
і машин,
крадемо
                                у вічності
безліч хвилин.
Наш винахід—
                                швидкість—
обкрадає час,
і безчасовість
                                — наша мета.

Без
рипу маж,
ремигання волів
аж—
роздираємо
                                простір
колесами потягів.

Туди:
до моря, до гір, до останку,
де в дачах
заплутались
                                сотні літ,
веземо коханку й
                                гладкий живіт.

Нам
у звучанні набридлих рим,
заяложений поетами,
виблискує

Крим.

Отарами
вигинаються на обрії
                                гори;
ще далеко
                                і рано,
паротяг
іще степом стеле дим.
Проминувши
                                Бахчи-Сарай,
мінарет
і сотню клясичних кипарисів,
згадуєш
Пушкінський водограй
і по-сучасному
                                перестаєш мислити.

Нарешті
                    потяг,
мокий
                    од росяних соплів,
крізь сім тоннелів
                    влітає
у Севастопіль.

Наготувавши руки
для
                    важких сувоїв,
нас зустрічають
                    на пероні
онуки
героїв
Севастопольської оборони.

Вічність
за п'ять копійок
                    зробить героєм зайця,
вона
за п'ять копійок
                    послужливо посміхається.

В розпуці ніколи
не зломить пальці:
школа
                    французів,

шкода
                    англіїців,
шкода чернігівців
і полтавців.

Вічність
круглим черевом
                    «Панорами»
випинається
                    серед будинків
ганебним пам'ятником
ганебних вчинків!..

А далі,
забувши образу
                    та біль,
в'їдеш в історію,
сівши в автомобіль.

Три тисячі літ
розкриється
                    перед вами,—
ось
розтерзаний, ввесь
у поросі,
під ногами
лежить лише міт
про Херсонес.

Руїни
найкращого луцанарія
і підземного храму християн
прикрила
могутня арія
крейсера
і гідроплянну.

Гуркіт штурми
не став глухіш,
хвилі
звиваються і шиплять,
як вуж.

Морю
—смішно,
морю
—байдуже,
море
—шумить,
як шуміло раніш.

Людино!..
Спинись
і подумай про себе!..
Позаду
—руїни,
спереду
—небо...

Але
поїде в море,
плюнувши в грецьку урну
і роздушивши
римський черепок,
глухий поет і авантурник
О.
Влизько.

І крикне голосно з моря:
вибачте,
Шановні Товариші Гори,
але ваш вигляд—
таки огидний!..

Стоїте,
як у черзі по цукор,
і пишаєтесь,
як самовар на великдень.

Проскаче
Микола Бажан
вузьку
Байдарську Брану,
як тінь
стародавнього лицаря,
і кінь
заїрже під ним

Богдана
Хмельницького.

Бо серед салатної зелені
для всіх
                                мандрівників
і відважних хлопців
заховано
                                в кожній ущелині
по консервній коробці.

Оскомина
солодких олеографій,
що їх видало небо
                                в тисячах метрів,
пощербила зуби
самому
                                Ай-Петрі.

Не вийде
дивитись
                                з гори на рейд
зарізаний жонами
хан Гірей.

Лише на верхів'ях
Яйли
вас привітає манірно

з книжкою
і пером в руці
замріяний лірник
Семенко Михайль.

Адже
зроблено з гір
понуру
засмічену дачу,
що її
під мавританську
архітектуру
розкорячено.

Паскудні будівлі
естетних аматорів
струсить
колись
землетрус
гучними гарматами.

Друзі!
Не бійтесь!
Вічність витягне нас
з-під руїн
за волосся;
її не обдурять в статтях
Дорошкевич, Коряк

або
Фелікс Якубовський.

Скучно.
Море!.. Гори!..
Мовчите.
Тільки іноді вишнеється
                                журливий крик,
де пасеться
                                отарами
живий пашлик.

Спиняються
всі
блискавичні мандри
в прокислих
                                підвалах
старої Масандри.

Нарешті,
на заздрість
                                родичам і знайомим
треба
                                зробити
історичний вчинок,—
знятися
в трусиках
                                на пляжі

з краєвидом гір
за плечима.

Ми, лицарі
швидкості
і машин,
крадемо
у вічності
безліч хвилин.

elib.prlu.org

**СТАРОГО СВІТУ БРИДКИЙ НАМУЛ —
КОЖНЕ ПИЯЦТВО І ПРОГУЛ**

Кому невідомо, що прогулів навала
веде будівництво до сумного провалу?!...

Жінки, встроміть прогулам у серце лезо!
Дбайте, щоб чоловіки були тверезі!..

Годі витрат дошкульних,
на боротьбу з лідарством усі!

Чоловік прогульник—
ворог робітничої сім'ї!

Ніяких виправдань тим нема,
хто дні прогулює навмання.

Використовуй і день відпочинку свідомо,
не пияч по пивних або вдома!

Після кожного пропитого дня
тремтять м'язи й болить голова.

Праця йде поволі, у руках спить,
а нам треба випередити світ.

Пам'ятай!

Що із хворих рук пияк
завжди виходить потворний брак.

Полічи!

Коли кожний до пляшки притулить рот,
скільки збитків припаде на завод?

Прогуляють робітники по кілька днів,
от тобі на виробництві й прорив.

Кожна пропущена година
лягає тягарем п'ятирічці на спину.

Прогулами зриває промфінплан
лише несвідомий великих завдань.

Коли промфінплан виконуємо пізно,
це збільшує силу ворогів соціалізму.

Недбальство та ледарство скопирснем
у бублик,
бо нам треба будувати Союз Республік.

Щоб не минали хвилини марно,
мусимо працювати свідомо й ударно.

П'ятирічці друг і брат—
добре зроблений агрегат.

П'ятирічка вимагає усіх зусиль,—
роби здоровий, відпочивай вміло!..

ЗНЯТО З СУЧАСНОГО АРИСТОКРАТА

Дідичи сиділи в палацах.
слухаючи хортів гавкіт.
Раби робили з ранку до ранку.
Влада занепадала ця,
потруївши ставкову ланку
білявих мавок.

Не стало панів пихатих
і вихованням шляхетних,
в розкішних шатах,
навіть не лишили портретів.

Лан—
працюємо ралами плугів,
завод—
коло машин.

На себе.
Збільшуєм промфінцлян,
затуляєм прорив,
коли треба.

Але ось —
на лиці лють,
робота в руках клякне.
Не всі працюють,
свідомістю дня просякнуті.

З'їдають мрії благородну вдачу,
на тлі казанів ввижається дача.

Хвоста б крутив
                    коровам він,
плодив
                    свиней би тупомордих,
мастив біленьким хату
зовні,
своїх ланів
                    господар гордий.

Чого ж
прийшов він на завод?!..
Підсилить
                    заробітком власність.
Не забувати про город
і поросят рожевих
масність.

Соціалізові
                    віддати працю!..

Контрактуватись
в п'ятилітку!..

Невигідно йому.

Немає радії.

У власній хаті
будуть збитки.

Чий це портрет!?

Чия потвора!?

Куркуль? Задира?

Чи рвач-провора?

Це все не так.

Беріть по вище!..

Це шкурникові

і брат, сват

сучасний виродок—аристократ.

Красується на чорних дошках
масний портрет:

непевні очі,

услесливий хребет.

Навіть не з компанії пияк!

А от—

роботу кидає до гудка,

з-під рук валиться

урочистий брак.

МАРШ РОСТУ

Працею
земля гуде,
збуджена веселим шахтарем.
Пісня перемоги
голосно лунає скрізь.
В іскрах
світових ідей
ми ростем
в соціалізм.

Рік — два,
чотири, п'ять
трактором,
а не конем.
Плуг,
плуг,
плуг, плуг
степові простори згриз.
В гуркоті
нових машин

ми ростем
в соціалізм.

Спів

— поців,

сум

— ікон

знищимо календарем.

З мулом

забобонних дум

— затишок церковних риз.

В сьйві

електричних ламп

ми ростем в соціалізм.

Пив

— не пить,

зайв

— не спать!

Лінь

— убить

робливим днем!

Хміль

— сіл,

бруд

— халуп

ми підпалимо,

як хмиз.

В обсягах
ясних склепінь
ми ростем
в соціалізм.

День—ніч,
день—ніч,
день—ніч
горять вогнем.

Дим,

дим,

дим, дим

од розпечених заліз.

В кіптяві

високих труб

ми ростем

в соціалізм.

Працею

земля гуде,

збуджена веселим шахтарем.

Пісня перемоги

голосно лунає скрізь.

В іскрах

світових ідей

ми ростем

в соціалізм.

ЗМІСТ

Божественна комедія.	5
Реабілітація Т. Г. Шевченка.	39
Міркування Гео Шкурупія про кримські гори й вічність.	45
Старого світу бридкий намул—кожне пияцтво й прогул.	. 55
Знято з сучасного аристократа.	. 58
Марш зросту	. 61

A 514422

